

BL. ALOJZIJE STEPINAC TKO NE ŽELI NJEGOVU KANONIZACIJU?

Monza, 9. srpnja 2015. (Guido Villa / lanuovabq.it) – Nade hrvatskih katolika da će uskoro biti kanoniziran blaženi kardinal Alojzije Stepinac, zagrebački nadbiskup, mučenik Titova komunizma, značajno su oslabile. Prošloga 28. svibnja, kada je hrvatska predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović bila na susretu s papom Franjom u Vatikanu te ga, u suglasju s hrvatskim biskupima, pozivala u Hrvatsku kako bi se, između ostalog, održala Stepinčeva kanonizacija, poseban Papin izaslanik kardinal Kurt Koch, predsjednik Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana, susreo se u Beogradu s predsjednikom Srbije, ultranacionalistom Tomislavom Nikolićem, upravo zato da bi razgovarali o Stepincu, kako javlja vladina agencija za tisak Tanjug.

Nikolić nije rabio dvosmislene termine i potvrdio je da bi Stepinčeva kanonizacija narušila sve ono dobro što je dosad učinjeno kako bi se poboljšali odnosi između Hrvatske i Srbije te je, nakon što je istaknuo da osjeća »iskreno poštovanje za sve vjeroispovijesti nazočne u Srbiji«, dodao: »Molim Vas, dakle, da nakon što prebrojite zrna pšenice u jednoj

ruci, stavite ih u drugu ruku i prebrojite ih ponovo.« Poruka je jasna: Crkva ne smije kanonizirati Stepinca bez pristanka Srba, što se, očito je, ne će nikada dogoditi. U suprotnom bi se napetosti između Srba i Hrvata te posljedično između Pravoslavne i Katoličke Crkve ponovo mogle zaostrijeti.

Stav Srba, koji je uostalom već i te kako poznat, dobro je shvaćen u Vatikanu te je papa Franjo hrvatskoj predsjednici, u suglasju s onim što mu je ona prenijela, otkrio da je, iako nema dvojbi o kardinalu Stepincu, »u međuvremenu ustanovljeno mješovito povjerenstvo zajedno s Pravoslavnom Crkvom u namjeri da se još procijene neki drugi aspekti«. Posljednja potvrda toga kočenja dolazi iz susreta u Beogradu. U službenom priopćenju stoji da je kardinal Koch predložio sastavljanje skupine stručnjaka Katoličke Crkve i Srpske pravoslavne Crkve koja će istražiti sve povijesne okolnosti i pokušati dijalogom uspostaviti suradnju i razumijevanje«. Hrvatska je predsjednica prigovorila da je takva inicijativa trebala biti pokrenuta puno prije jer je iz ovoga očito da je sastavljanje spomenuta povjerenstva znak Svete

Stolice da je prihvatila želju Srba. Dijalog s pravoslavnima je previše važan i kanonizacija blaženoga Alojzija Stepinca se, barem u ovom trenutku, ne bi trebala dogoditi.

Ova odluka, zapravo prihvaćena u slaboj nadi da će s vremenom loše raspoloženje Srba omekšati, stvara opasan presedan za buduće slučajeve beatifikacije i kanonizacije koji se odnose na zadnje stoljeće povijesti hrvatskoga naroda, koje karakterizira, već od utemeljenja 1918. prve zajedničke države (poslije nazvane Jugoslavija) jaki sukob između Hrvata i Srba, poglavito tijekom pedesetogodišnje komunističke diktature.

To vrijedi, primjerice, za proces beatifikacije Božje službenice Marice Stanković, laikinje koju je »Narodni sud« 1948. osudio zbog toga što je vodila, kako stoji u optužnici, »ustašku terorističku organizaciju«, kako je nazivan Katolički pokret za vrijeme komunističkog režima. Ista bi sudbina mogla biti pridržana za slučaj koji se odnosi na franjevačke mučenike sa Širokog Brijega, iz BiH, koje su tijekom Drugoga svjetskog rata ubili Titovi partizani jer su krivo optuženi za suradnju s ustaškim režimom i njemačkim okupatorom. U takvu ozračju ne bi bolju sudbinu dočekao ni slučaj beatifikacije, koja je nedavno pokrenuta, kardinala Franje Kuharića, zagrebačkoga nadbiskupa 1970. – 1997., komu Srbi prigovaraju potporu vojnoj akciji Oluja 1995. te slučaj prvoga vrhbosanskoga nadbiskupa (Sarajevo) Josipa Stadlera, koji je umro 1918. i koji je u obrani katoličke vjere ušao u sukob sa Srpskom pravoslavnom Crkvom. I blažene Drinske mučenice, sestre različite nacionalnosti koje su srbočetnici ubili 1944. u blizini Sarajeva, teško da bi od takva povjerenstva, u kojem Srbi imaju pravo veta,

dobile dopuštenje za kanonizaciju sve dok je katolik sinonim za ustašu.

Kako je dokazano u obilnoj povijesnoj dokumentaciji o njemu, lik blaženoga Stepinca apsolutno je jasan. Iako je osamostaljenje Hrvatske 1941. pozitivno prihvatio, on je zadržao sposobnost prosuđivanja ustaškoga režima upozoravajući da Božji blagoslov može sići na zemlju i na hrvatski narod samo ako se bude poštivao Božji zakon prema Deset Božjih zapovijedi. U različitim propovijedima hrabro je osudio pokolje Srba, Židova i Roma koje je napravila ustaška vojska uspoređujući rasnu politiku hrvatske vlade s onom koju je vodila nacistička Njemačka te je poglavniku Anti Paveliću napisao mnogo prosvjednih pisama zbog nasilja prema manjinama. U jednom od tih pisama Jasenovac, gdje su umrli desetci tisuća Srba, Židova i Roma, ali i protivnici režima i katolički svećenici, definirao je kao »mrlju na hrvatskom narodu«.

U radu blaženoga Stepinca nije nedostajala stvarna pomoć progonjenima bez obzira na to ko-

jemu narodu pripadali. Prema dokumentima britanske inteligencije on je već 1941. predvodio jedno izaslanstvo koje se susrelo s Pavelićem te prosvjedovao protiv deportacije Srba i Židova. Često je intervenirao kod državnih vlasti i preporučivao zahtjeve židovske zajednice, tražio oslobađanje zatočenih osoba, čak i osoba koje su bile optužene za suradnju s partizanima. U jednom izvješću koje je židovski dužnosnik Weltmann poslao apostolskom nunciju u Turskoj mons. Angelu Roncalliju, budućem papi Ivanu XXIII., stoji: »Znamo da je mons. Stepinac učinio sve što je bilo u njegovoj moći kako bi pomogao i umanjio nesretnu sudbinu Židova u Hrvatskoj... Molimo Vas da izrazite mons. Stepincu našu duboku zahvalnost za pomoć i molimo ga da nastavi taj pohvalni rad da spasi našu braću, sestre i sinove...«

Na kraju Drugoga svjetskog rata, u tijeku neviđena nasilja nad Katoličkom Crkvom, Stepinca su uhitile komunističke vlasti prvi put 17. svibnja 1945. te je zadržan u tamnici do 3. lipnja. Dan nakon oslo-

bođenja pozvao ga je Tito te mu ponudio vođenje tzv. »Narodne Katoličke Crkve«, odvojene od Rima, s obećanjem počasne pozicije u novoj državi Jugoslaviji s komunističkim vodstvom. Stepinac je to odbio te na taj način potpisao svoju presudu. Bio je ponovo uhićen, podvrgnut lažnom procesu sa staljinističkim pečatom i osuđen na šesnaest godina stroge tamnice. Nakon pet godina tamnice u Lepoglavi, podvrgnut stalnu maltretiranju, ponižavanjima i višestrukim pokušajima trovanja, dodijeljena mu je internacija u rodnoj župi Krašić, blizu Zagreba, gdje je bio utamničen do 1960. kada je umro od posljedica trovanja.

Blaženi Alojzije nikada nije pokleknuo pred bezbožnicima bilo koje boje ili ideologije i unatoč zamamnostima svijeta i iskušenju progona ostao je vjeran Kristu i Crkvi te smo njemu dužni činjenicu da je danas hrvatski narod, poglavito, još uvijek katolički i odolijeva laskanjima novih ideologija koje dovode u opasnost život i obitelj. ✍

BILE: OBILJEŽEN EUROPSKI DAN SJEĆANJA NA ŽRTVE TOTALITARNIH REŽIMA

Bile, 24. kolovoza 2015. (R. I. / bljesak.info) – U organizaciji Odjela za Drugi svjetski i Domovinski rat Hrvatskog narodnog sabora (HNS) BiH 23. kolovoza na Bilima je obilježen Europski dan sjećanja na žrtve totalitarnih režima: nacionalsocijalizma, fašizma i komunizma.

Uz više od 3.000 članova puka Božjega događaju su nazočili predstavnici Crkve u Hrvata, visoki dužnosnici HNS-a BiH, izaslanstvo HDZ-a RH, izaslanstvo CDU-a iz Njemačke, izaslanstvo HDZ-a iz Kanade, predstavnici društvenog, političkog i gospodarskog života BiH te predsjedatelj Predsjedništva BiH, predsjednik HNS-a BiH i predsjed-

nik HDZ-a BiH dr. Dragan Čović.

Događaj se odvijao na lokalitetu Groblja mira koje je u izgradnji. Do sada je izgrađena crkva od 130 m², asfaltiran je put u dužini od 2,8 km te osposobljeno parkiralište. Od bitnih sadržaja ostaje još ograditi groblje, izgraditi kosturnicu gdje će biti položeni oni za koje se ne zna tko su i početi postavljati križeve s imenima i nadnevkom rođenja i smrti onih koji su pali za našu slobodu, a ne zna se gdje. Ideja je nastala na temelju rada Vicepostulature postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subraće« te naišla na potporu mnogih koji su se uključili u rad kako bi se ona ostvarila.

Sve je započelo podnevnom sv. misom koju je predvodio don Željko Majić, generalni vikar Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije, uz sumisništvo šestorice svećenika. U svojoj je propovijedi, između ostaloga, naglasio važnost današnjega dana. »Ove godine dok je svijet obilježavao 70 godina od završetka Drugoga Svjetskog rata, a mi 20. obljetnicu od završetka Domovinskog rata, u povijesnim satovima, u osvrtima i komentarima, u podizanju spomen-obilježja i polaganju vijenaca sjećali smo se svih kalvarija kroz koje je hrvatski narod prolazio«, kazao je don Željko Majić.

Nakon sv. mise svirana je hrvatska himna i započeo je komemorativni dio ovoga događaja.

Nazočnima se najprije obratio Ile Vrljić, pročelnik Odjela za Drugi svjetski i Domovinski rat. Naglasio je: »Sve je počelo prije dvije godine zanesenjaštvom nekolicine okupljenih oko ideje izgradnje jedinstvenog memorijalnog centra za sve žrtve Drugoga svjetskog rata, poraća i Domovinskoga rata. Tu je ideju snažno podupro predsjednik HNS-a BiH i HDZ-a BiH, dr. Dragan Čović, tako da smo na današnji dan prije dvije godine na ovome mjestu položili kamen temeljac. Nakon toga krenulo se u idejno projektiranje gdje smo

došli do okvirnih površina i počeli prikupljati dokumentaciju za dodjelu zemljišta i uvjete gradnje, koju smo uspjeli kompletirati do konca šestog mjeseca ove godine da bismo početkom sedmog mjeseca krenuli u izgradnju. Tada smo imali zamisao da ćemo biti jako zadovoljni ako uspijemo urediti prilazni put i izgraditi temelje ove kapelice, a danas na ovome mjestu vidite što smo sve napravili.« Na kraju je zahvalio svima onima koji su na bilo koji način pomogli pri izgradnji ovoga memorijalnoga centra.

Drugi govornik bio je fra Miljenko Stojić, dopredsjednik Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij. On je poručio: »Kroz ovih godinu dana prostor na kojem se nalazimo tako se promijenio, iako je izgledalo da će od svega obećanoga malo toga što biti. Međutim, upornost je urodila vidljivim plodom i hvala svima koji su u tome sudjelovali. Vjera je zaista čuvala i sačuvala naš narod. Svjedoči to i Komisija HBK i BK BiH za hrvatski martirologij, na čelu s biskupom dr. Milom Bogovićem. Uporno, kao mi ovdje, brine se za istinu o našoj prošlosti. Trenutno popisuje pobijene Hrvate katolike u Drugom svjetskom ratu, poraću i u jugokomunističko vrijeme. Trebala je to uraditi hrvatska država, ali nije jer su na vlasti ili pri njoj opet pristaše propale jugokomunističke namisli. Kad Komisija završi svoj posao, između pobijenih izdvojiti će one koje će moći predložiti Crkvi kao kandidate za mučeništvo. Mučeništvo je, naime, najveći znak pripadnosti svojoj vjeri. Slijedi primjer rassetoga Isusa na križu i svjedoči da je istinu, slobodu, pravdu... jednostavno nemoguće uništiti. Na žalost, država s obiju strana granice ne dijeli ovakva razmišljanja. Njoj nije do istine o jugokomunističkom razdoblju. Zbog toga nam ne pomaže u svim ovim naporima. No, pojedinci na svim razinama vlasti ipak se usuđuju pružiti svoju ruku. Hvala

im na tome. Očekujemo i jaču ruku intelektualaca i medijskih djelatnika. Vrijeme je da se jugokomunističke magle konačno dignu nad našom domovinom. Hvala onima koji su to prepoznali i hvala unaprijed onima koji služe samo Bogu i svomu hrvatskomu narodu te će nam se pridružiti u godini pred nama.«

U ime HDZ-a države Hrvatske nazočne je pozdravio Damir Jelić, njegov dopredsjednik. Kao osobni izaslanik Tomislava Karamarka uputio je pozdrave zajedništva u ime HDZ-a RH i njegova predsjednika. »Mnoga se pitanja vezana uz žrtve postavljaju pred sve nas. Jedno od gorućih pitanja je razdvajaju li granice ili spajaju nacionalne korpuse. Tisuću smo godina sanjali "hrvatski san" o hrvatskoj državi i državotvornosti. Toliko smo je krvavo platili da je nemoguće da na toj žrtvi ne živimo. Poruka i vama ovdje je poruka zajedništva iz Hrvatske. Moramo biti jedno i zajedno i samo nas jedno može ujediniti, a to je i ovo zajedništvo danas koje ovdje svjedočimo«, kazao je Damir Jelić.

Kao pokrovitelj ovoga događaja nazočnima se prigodnim riječima obratio dr. Dragan Čović, predsjednik HNS-a BiH, predsjednik HDZ-a BiH i predsjedatelj Predsjedništva BiH. Dr. Čović je najprije zahvalio nazočnima koji su u velikom broju došli odati počast žrtvama na Bilima, posebno obiteljima žrtava totalitarnih režima. »Presretan sam što ovaj sat povijesti mi popunjavamo svojim malim doprinosom, mijenjajući ovaj mali krajolik, šaljući jasnu poruku hodočašću ovim žrtvama, poglavito hodočašća čovjeku, dobru čovjeka i hodočašća životu. Groblje mira šalje vrlo jasnu poruku svima nama, i zbog toga se veselim jer smo prepoznali tu potrebu obilježavajući Europski dan totalitarnih režima 23. kolovoza ovakvim jednim činom ovdje na Bilima. Ono što trebamo otrgnuti od zaborava jest svaka žrtva, svakog proteklog rata, i u tome se ne smije-

mo zagubiti u prošlosti nego gledati u budućnost.« Predsjednik Čović se posebno osvrnuo i na generale koji su u Haagu, poslavši jasnu poruku da ti ljudi i njihova žrtva nikada ne smiju biti zaboravljeni.

Nakon govora uslijedilo je polaganje vijenaca. Vijence su položila izaslanstva HNS-a BiH predvođeno dr. Draganom Čovićem, HDZ-a RH predvođeno njezinim dopredsjednikom Damirom Jelićem te u ime komisije Savezne Republike Njemačke za nestale njemačke vojnike i u ime CDU-a Njemačke države Clarsen Ratz, osobni izaslanik dr. Dietera

Kocha, člana Europskog parlamenta i dopredsjednika Odbora za promet i turizam Europske unije.

Iz Kanade, na poziv tajnika za iseljništvo HDZ-a BiH i jednoga od organizatora današnje komemoracije Nike Marušića, stiglo je izaslanstvo HDZ-a Toronto predvođeno predsjednikom Markom Radočajem te je zapalilo svijeće za sve poginule i nestale hrvatske branitelje i civile iz Drugoga svjetskog rata, poraća i Domovinskoga rata.

Program je vodio Ante Bender, a između pojedinih točaka čitani su ulomci iz romana *Medaljon* Anite

Martinac, koji govore o jugokomunističkom progonu ljudi iz ovoga kraja i općenito hrvatskoga naroda. Svojim pjevanjem sv. misu i komemoraciju obogatili su klapa »Studenac« iz Kruševa, glazbeni sastav »Brist« te pjevači Eva Čule, Stipe Gabrić i Karlo Milićević. Preko svojih radiovalova program je prenosila Radiopostaja Herceg Bosna, kao i mnoge lokalne radiopostaje.

Nazočni su se još dugo zadržali u ugodnom razgovoru uz domjenak priređen prilozima nesebičnih dobročinitelja kojima su organizatori od srca zahvalili. ✍

UDBINA: PRVI DAN TRODNEVNICE – PRIPREMA ZA DAN HRVATSKIH MUČENIKA

Udbina, 27. kolovoza 2015. (I. D. / laudato.hr) – U srijedu 26. kolovoza započela je trodnevica svetim misnim slavljem u 19.00 sati kao priprema za proslavu Dana hrvatskih mučenika koji će se obilježiti na Udbini 29. kolovoza u Crkvi hrvatskih mučenika. Trodnevnicu predvodi fra Miljenko Stojić, vicepostulator postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrača«.

Ovoga prvog dana trodnevnice fra Miljenko je istaknuo kako su naša mučenička stoljeća oblikovala i iznjedrila ovakvima kakvi smo danas te su nas stavila na put obrane svojih vrijednosti. »Dokazali smo to u Domovinskom ratu. Bili su navalili na nas sa svih strana, ali smo se uspješno othrali. Krunica o vratu naših bojovnika ispriječila se zlu i suzbila ga«, rekao je fra Miljenko. U propovijedi se usredotočio na preispitivanje naše vlastite svijesti, savjesti i pamćenja, naše nutrine kako bismo uistinu vidjeli komu pripadamo i komu zaista služimo, podsjetivši kako je to činio upravo sv. Ivan Pavao II. te je i nas na isto pozvao početkom ovoga

tisućljeća. »Kada uspijemo očistiti svoju nutrinu, svoje srce, osjetit ćemo kako jednostavno više nismo isti kao prije. Nekako smo drukčiji, jači... Počet ćemo se, između ostalog, brinuti ne samo za sebe, nego i za druge. Prepoznat ćemo krikove kršćana po svijetu«, nadodao je. »Nemojmo se zbog toga bojati i kukati. Da, trenutno je velika kriza oko nas i naizgled imamo pravo na crne

misli. Bog nam poručuje drukčije. Čeka da mu pružimo svoju ruku da bi nas mogao povesti prema boljim vremenima. Nema toga stanja, tih sila koje se s njima ne mogu pobijediti«, zaključio je. U današnjem se društvu ponajviše ističe međusobno natjecanje tko će više zaraditi pa se time vrijednost čovjeka mjeri upravo zaradenim novcem ili postignutim uspjehom. Kod kršćana to nije slu-

čaj. »A mi kad izgovorimo taj pojam vrijednost, onda pomislimo na duh, nutrinu. Nisi vrijedan ako samo zgrčeš bogatstvo na sve moguće dopuštene i nedopuštene načine, vrijedan si samo ako se vladaš u skladu s ljudskim i božanskim vrijednostima. I tek kada to imaš sposoban si stjecati i svoj svakidašnji kruh«, napomenuo je fra Miljenko. »Neka nam duh bude odvažan i neprestano povezan s Duhom Božjim. Tada ćemo

na ovoj zemlji učiniti čuda. I što nas više bude takvih, naša će domovina više cvjetati. Ne ćemo odlaziti u tuđinu i izgrađivati tuđu domovinu, nego ćemo ostajati ovdje i izgrađivati svoju«, rekao je fra Miljenko o ulozi svakog kršćanina koji se preispituje i svoje slabosti predaje u Božje ruke kako bi Njegovom milošću izgradio bolji dom. »Nitko nas ne će ni na što prisiljavati. Ali nemojmo dopustiti da propadamo mi sami i da zbog nas

propada ova naša Udbina, ova naša Lika, ova naša Hrvatska. Puno smo mi bolji i jači nego što mislimo. Samo imajmo snage zagnuti rukave, dati se na pravi put i u svome srcu dodijeliti životu pravo mjesto, njegovo mjesto«, rekao je na kraju.

Nakon sv. mise predstavljen je katalog o oltarnom reljefu Kuzme Kovačića u Crkvi hrvatskih mučenika na Udbini. Taj kameni reljef smješten je u niši iza oltara u crkvi. ✍

UDBINA: VRIJEDNOST NAŠEG ŽIVOTA PROIZLAZI IZ ONOGA ČIJI SMO I KOMU PRIPADAMO!

Udbina, 28. kolovoza 2015. (I. D. / laudato.hr) – Drugi dan trodnevnice Dana hrvatskih mučenika na Udbini proslavljen je u četvrtak 27. kolovoza svetim misnim slavljem. Svečanu sv. misu u 19.00 sati predvodio je fra Miljenko Stojić, član Hercegovačke franjevačke provincije i vicepostulator postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrače«.

Na samu početku svoje propovijedi fra Miljenko Stojić prisjetio se svih hrvatskih mučenika istaknuvši sv. Moniku kao primjer kršćanskoga života. Svojim životom pokazala je kako se bez obzira na sve poteškoće s kojima se susreće strpljivo i ustrajno nosi svoj križ i nikada ne gubi vjera.

»Ne treba previše mudrosti da bismo zaključili kako ni nama život nije lak. Posebno vama iz ovih udbinskih krajeva i onih krajeva odakle ste ovamo došli. Povijest je zaista nesmiljeno drmala našom domovinom. Dižemo li ruke od svega ili smo ustrajni poput Sv. Monike? Nema tih poteškoća koje ne možemo pobijediti sa svojim Bogom. Ali za sve se traži i vrijeme i put. Okrenimo se svomu Bogu i otvoreni njegovoj nazočnosti promotrimo što bismo trebali promijeniti u sebi i oko sebe«, rekao je fra Miljenko.

U propovijedi je fra Miljenko spomenuo kako bismo potaknuti primjerom sv. Monike trebali preispitati svoj život, više se na njega usredotočiti. Moramo ozbiljno shvatiti sami sebe i ne dopustiti da nas bilo tko okrene u nešto drugo podsjetivši pritom kako je to činila upravo sv. Monika. Istaknuo je da trebamo kao ljudi i narod biti svjesni svoga bića, ne očekivati da netko drugi učini za nas ono što možemo i sami. »Pozvani smo brinuti se za sebe i probuditi u sebi sve darove koje nam je Bog dao. A njih zacijelo nije malo. Osvrnimo se samo oko sebe i uspjeh ćemo ih

prepoznati. Jedan od primjera svjesnosti zacijelo je i ova Crkva hrvatskih mučenika i sve što ona nosi sa sobom. Biskup Bogović postao je svjestan zova mučeništva i odazvao mu se. Nakon toga bio je uporan poput sv. Monike.«

Fra Miljenko se usredotočio na preispitivanje naše vlastite savjesti, naše nutrine kako bismo uistinu vidjeli komu pripadamo. »Događa se sve to zbog toga što još ni kao pojedinci ni kao narod nismo slobodni. Istina, izvanjski gledajući, slobodni smo kako-tako, ali naša nutrina još nije čak ni to dosegla. Očito su ko-

munizam i današnja prevladavajuća zapadna uljudba samo lice i naličje jedne te iste medalje. Čovjek je odbacio Boga da bi mogao činiti što hoće. Zar je uopće potrebno govoriti da to tako ne može ići? Dokazuju nam to svakodnevni događaji. Nema nam druge nego ponovno Boga vratiti u svoju sredinu. Mi koji smo danas došli u ovu crkvu i to redovno činimo, možda ćemo reći da je to kod nas tako. Hvala Bogu da jest, ali to moramo i vani pokazati. Molimo li se zajednički kod kuće ili prepuštamo da to svatko čini sam za sebe, ako mu se već moli? Upitajmo se kako pozdravljamo jedni druge? Je li to s Dobar dan ili onim našim starim kršćanskim pozdravom "Hvaljen Isus i Marija"? Imamo li se snage prekrížiti i pomoliti na javnome mjestu, kao što je recimo restoran? Kada nam netko dođe u goste, preskaćemo li zajedničku molitvu ili mu kažemo da malo pričekaj? I još puno takvih stvari. Uvijek trebamo naglašavati

svoja uvjerenja jer svatko ima pravo na svoju vjeru«, istaknuo je fra Miljenko.

»Puno smo puta u svojim životima bili bačeni i uprljani zbog svojih krivih odluka i životnih okolnosti. Zbog toga smo se osjećali kao da smo bezvrijedni. Ali bez obzira na to što se dogodilo ili što će se dogoditi, nikada ne ćemo izgubiti svoju vrijednost. **Priljavi ili čisti, zgužvani ili izglačani uvijek ćemo biti neprocjenjivi onomu tko nas voli. Vrijednost našega života ne proizlazi iz onoga što jesmo ili što radimo, nego iz onoga čiji smo i komu pripadamo. Posebni smo – nikada to ne zaboravimo!**«

Kako je kazao fra Miljenko, »u nama se oslobađaju snage za koje prije nismo vjerovali da su tu. Samo ih treba slijediti uz otvorenost Božjoj riječi i naš će se život promijeniti. I ispovijed, i post, i molitva, i svi drugi oblici vođenja kršćanskoga života imaju smisla ne samo za nas

osobno, nego i za zajednicu u kojoj živimo. Mnogo je izazova pred nama i uspjeh ćemo ih svladati samo ako zajednički nastupamo. Ne budemo li mi izgrađivali ovu zemlju, izgrađivat će ju netko drugi. Nema tu razloga za ljutnju. Zemlja je onoga koga ima, onoga tko ju voli. Zar ćemo dopustiti da isparimo iz ove naše Like, da isparimo iz svoje domovine? Pa zbog čega smo umirali duga stoljeća!? S ozbiljnim stvarima jednostavno nema igranja, to stoji i u temeljima ove crkve gdje se sada nalazimo. Shvatimo to što prije i zajednički budućnost svojoj domovini. Bog će biti s nama i pobijedit ćemo. Samo upalimo tu svjetiljku i budimo ustrajni. Vjerujem da smo takvi i da je velika budućnost pred nama. Sveta nam je Monika pružila taj primjer. Sjetimo se toga kada se umorimo i kada nam se učini da nam se ne da naprijed«, zaključio je fra Miljenko Stojić. ✍

ZAVRŠENA TRODNEVNICA UOČI DANA HRVATSKIH MUČENIKA

Udbina, 29. kolovoza 2015. (M. R. / laudato.hr) – Treći dan trodnevnice Dana hrvatskih mučenika proslavljen je 28. kolovoza sv. misom koju je predslavio fra Miljenko Stojić, član Hercegovačke franjevačke provincije i vicepostulator postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subraće«.

»Da bismo izbjegli rutinu u svom odnosu prema Bogu, trebamo se staviti pred njegovo lice i dopustiti sebi osjetiti da je on tu, da je živ. Želi nam govoriti, želi nas poučavati, posebno u teškim vremenima«, na početku sv. mise rekao je fra Miljenko Stojić. Kako sv. Pavao kaže, vremena su zla. Uvijek je tako bilo, i prije 2.000 godina i danas. »Guši nas recesija, naši sposobni za rad odlaze ponovno u inozemstvo, ratovi su na sve strane, zveckaju atomsko i ino oružje. Ne

preostaje nam, očito je, ništa drugo nego prokukati, kako to obično činimo. Međutim, taj isti sv. Pavao kaže nam da trebamo živjeti mudro.

A kuknjava i mudrost nikako ne idu zajedno«, rekao je na početku propovijedi fra Miljenko.

Nadalje, govorio je kako doga-

đaje i stanje oko sebe trebamo uzeti onakvima kakvi oni jesu. Ne možemo ih na silu promijeniti, jednostavno pobjeći od njih. Ali možemo dopustiti Bogu da uđe u sav taj košmar i počne u njemu stvarati red. I tada će nam svako vrijeme postati vrijeme u kojemu se može živjeti. Jer znat ćemo da nas Bog čuva i da je na kraju pobjeda naša. »Jedan od ljudi preko kojega je Bog djelovao jest sv. Augustin. Iz životopisa mu znamo da na početku ništa nije izgledalo obećavajuće. Bilo mu je lakše slijediti svoga oca u poganstvu, nego svoju majku u kršćanstvu. Počeo se školovati pa je usput stekao i nezakonita sina. Na vrhuncu stjecanja znanja, kada je mislio da se svijet rasprostro pred njim, čuo je iznenada dječji glas kako mu govori da uzme i čita Sv. Pismo kraj njega. Rastresen otvorio je Poslanicu Rimljanima gdje se govori da se trebamo zaodjenuti Gospodinom, a ne pogodovati požudama. To ga je tako pogodilo da je krenuo putem obraćenja«, kazao je fra Miljenko.

Potreba obraćenja temeljna je poruka evanđelja. »Nas je Bog pozvao da čuvamo i brinemo ne samo za same sebe, nego i za domovinu koja nam je darovana. Oni kojima se to ne sviđa, takvu brigu nazivaju nacionalizmom, šovinizmom i slično. Opet pokvarenost na djelu! Jadan je onaj čovjek koji ne zna cijeniti svoje. Tada, naime, ne zna cijeniti ni tuđe«, istaknuo je fra Miljenko.

Dalje je rekao kako smo »mi domoljubi, a to nas uči ne samo da ljubimo sebe i svoje, nego čitav svijet. Takvo ponašanje predstavlja pravu nesebičnu ljubav, dok je njihova potpuno zalutala u sebičnost. Svemu su nas tome učili i još nas uče naši branitelji. Na sve moguće načine čuvaju svoju domovinu. Mole Boga ne da im dadne bogatstvo, već da svi zajedno živimo od i za ideale za koje su se oni borili. A nije im sve išlo lako. Mnogi su bili protiv njih. No, pobijedili su zahvaljujući molitvi i krunici oko vrata.«

Osvrnuo se i na današnje događaje. »Prije nekog vremena internetom je kružila videosnimka razgovora s desetogodišnjom kršćanskom proganicom iz Iraka. Novinar nije mogao doći k sebi od njezine vjere i mudrosti. Umjesto da očajava, tuži se, proklinje isilovce, između ostaloga, kaže da joj ih je žao jer nisu razumjeli Isusa, koji nas sve jednako voli. Kao da slušamo predavanje o biti kršćanskoga mučeništva.« »To se«, istaknuo je fra Miljenko, »s nama kršćanima događalo od samoga početka. Rimska vlast nije nas mogla progutati i zbog toga su se stali redati progoni potpomognuti tadašnjim židovskim prvacima. Nebrojani su odlazili u smrt pjevajući. Učinili su sve da ne izgube život koji im je Bog darovao, ali kad već tako mora biti, onda u tom trenutku nisu mrzili. I zbog toga su jednostavno bili

pobjednici«.

Fra Miljenko je kazao kako se u Udbini skuplja naša rasuta povijest. »Ovdje će se, ako Bog da, jednoga dana skupljati i rasute hrvatske kosti. Biskup dr. Mile Bogović i njegovi suradnici imali su hrabrosti ne kukati te krenuti ovim putem. Hrvatski im je narod na tome zahvalan, podrazumijeva se i Katolička Crkva.«

Također je fra Miljenko dotaknuo i sadašnje političko stanje. »Određene snage htjele bi da hrvatski narod nestane, da hrvatski narod barem šuti. A on to ne smije, ako ništa drugo onda zbog ovih mučenika kojih se spominjemo i kojima iskazujemo poštovanje.« U zaključku nas je pozvao na jedinstvo. »Nema nam, dakle, druge nego si ponovno pružiti ruke, kao na početku Domovinskog rata, da ne idemo dublje u prošlost. Svi smo mi jedno i svi smo mi hrvatska domovina. Lika, Dalmacija, Istra, Zagorje, Hercegovina, Bosna, Boka, Srijem, da ne nabrajam dalje. Svugdje gdje ima Hrvat i katolik tamo je i naša domovina. Ne znači to naravno prisvajati nešto tuđe, nego samo znati kome pripadaš. Budimo zaista svoji.«

Nakon sv. mise održana je projekcija dokumentarnoga filma *In odium fidei – Iz mržnje prema vjeri* nastalog u produkciji Laudato obiteljske televizije, redateljice i scenaristice Nade Prkačin i producentice filma Ksenije Abramović. ✍

NA UDBINI ZAVRŠEN DAN HRVATSKIH MUČENIKA

Udbina, 29. kolovoza 2015. (IKA) – Sv. misno slavlje u prigodi proslave »Dana hrvatskih mučenika« danas je na Udbini predvodio gospićko-senjski biskup Mile Bogović. Suslavilo je više desetaka svećenika te predsjednik Hrvatske biskupske konferencije (HBK) zadarski nadbiskup Želimir Puljić, riječki nadbiskup Ivan Devčić, biskupi: šibenski Ante Ivas, varaždinski Josip Mrz-

ljak, bjelovarsko-križevački Vjekoslav Huzjak, krčki Ivica Petanjak, izaslanik zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića zagrebački pomoćni biskup Mijo Gorski, banjolučki pomoćni biskup Marko Semren, te umirovljeni porečkopulski biskup Ivan Milovan, kao i izaslanik vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića mons. Pero Brajko. Suslavili su također i provin-

cijali don Pejo Orkić, SDB, fra Joško Kodžoman, OFM, fra Jure Šarčević, OFMCap. i fra Nikola Barun, TOR. Uz sudjelovanje više tisuća hodočasnika, sv. misi su nazočili i predstavnici civilnih i vojnih vlasti, kao i izaslanica predsjednice RH Bruna Esih.

Na početku sv. mise biskup Bogović blagoslovio je oltarni reljef »Slava hrvatskih mučenika«, rad kipara Kuzme Kovačića. Nakon toga

umjetnik se obratio okupljenima te kratko pojasnio elemente ugrađene u sam reljef.

U propovijedi je biskup Bogović podsjetio kako je prošlo deset godina od postavljanja kamena temeljca, koji je 3. lipnja 2003. blagoslovio sv. Ivan Pavao II., a položio ga je ondašnji predsjednik HBK kardinal Josip Bozanić 9. rujna 2005. Kratko je podsjetio na sam tijek gradnje Crkve hrvatskih mučenika te na povijesne datosti vezane uz Krbavsko polje.

»Premda ni mi, ni drugi narodi ne možemo reći da se nemamo za što kajati u svojoj prošlosti, s ponosom možemo reći da je velikana dobrote i žrtvovanja za druge bilo veliko mnoštvo u našoj povijesti: mnogo više nepoznatih, nego poznatih. Na žalost, naša svjetovna i crkvena povijest sustavno su prljane, što nije teško uočiti. Još i danas mnoge i debele naslage laži prekrivaju našu prošlost i naše velikane, tako da i najdobronamjerniji ne mogu vidjeti njezinu pravu sliku. Žalosno je da nam se isti oni koju su proizvodili te laži i danas nerijetko nameću kao učitelji i za tu svoju "školu" dobivaju i prostore i novce«, upozorio je biskup te dodao kako je naš put na tragu poziva pape Ivana Pavla II. »put križa i čašćenja onih koji su stradali od nasilja i raznih pušaka«.

U propovijedi se biskup Bogović

osvrnuo i na oltarni reljef za koji je rekao da to nije djelo samo visoke umjetničke vrijednosti, već i visoke vjerničke i domoljubne vrijednosti. Izbor Kuzme Kovačića za autora pojasnio je riječima: »Stalo nam je da ova crkva bude poznata i po umjetničkim sadržajima najvišega dometa, ali samo takvima koji nisu sami sebi svrha, nego koji izražavaju i prenose kršćansku poruku. Svaka podrobnost ovoga reljefa svjedoči o povezanosti našega naroda s Crkvom, o kršćanskom prožimanju njegove znanosti i umjetnosti. Pred reljefom nazvanim "Slava hrvatskih mučenika" možemo iščitavati mukotrpan hod hrvatskoga katoličkoga naroda i ujedno se diviti umjetničkoj ruci njegova autora.«

Osvrćući se na obilježavanje obljetnica stradanja, mons. Bogović je istaknuo kako je »ljudski cijeniti hrabrost i odvažnost u obrani naroda i domovine, u obrani života. Mi, kršćani, vjerujemo da smo mukom i križem Gospodina našega Isusa Krista otkupljeni. Trpljenje i smrt Isusa Krista vjerniku su najjači dokaz za smisao patnje pravednika. Najbolji odgovor kršćaninu je Isusovo uskrsnuće. Ono je uslijedilo nakon velike patnje najvećega pravednika i dokaz je da vremeniti porazi ne trebaju biti i stvarni porazi. Njihovo prihvaćanje u Kristovu duhu vodi prema pobjedi života nad smrću. Povorka mučeni-

ka, pobjednika, koju vidimo na reljefu, nastavak je patničke povorke s Krbavskog polja, križnih putova i Bleiburga, iz Vukovara i drugih bojišta i stratišta naše povijesti. Ova crkva želi svim svojim dijelovima, tako i ovim reljefom, biti trajna propovjedaonica našem narodu o smislu patnje i njezinoj ulozi u spašavanju života. Svaka patnja može biti proljeće novoga i bogatijega života. Ona je najkreativnija snaga kad je prožeta vjerom, ufanjem i ljubavlju, inače je patnja lijevoga razbojnika na Kalvariji«.

Biskup se osvrnuo i na mučeništvo sv. Ivana Krstitelja, kojega se Crkva spominje baš danas, istaknuvši kako Ivanovi učenici nisu uzeli kamenje kojim bi se osvetili Herodu, već su uzeli Ivanovo tijelo i pokopali ga. I Pilat je Josipu iz Arimateje i Nikodemu predao Isusovo tijelo da ga pokopaju, a u rimskom pravu rodbina i prijatelji mogli su dobiti tijelo i pogubljenog državnog neprijatelja. Pokop čovjeka nadilazio je svako neprijateljstvo. No, suvremeni Pilati peru ruke i od te ljudske i civilizacijske obveze da predaju tijela ubijenih od brojnih »Heroda i Herodijada«, kojima nisu samo odrubili glavu, nego su ih i grozno mučili i kao otpad pobacali u jame, jaruge i roveve, a ni danas ne daju vukovarskim majkama i suprugama tijela njihovih sinova i muževa, upozorio je biskup Bogović, te ponovno predložio da na Krbavskom polju bude svehrvatski grob za sve one žrtve čiji se identitet kod iskapanja ne prepozna. Time bi uz Crkvu hrvatskih mučenika i Memorijalni park udbinski prostor dobio još veće značenje i mjesto posebnoga pijeteta. »Poput učenika Ivana Krstitelja ni mi nismo došli ovamo s kamenjem u rukama da ga bacamo po krivcima, tim više što smo svjesni da ni hrvatska katolička ruka nije bila bez grijeha. Odavde se navješćuju mučeničke vrline, spremnost davanja života za drugoga, a ne nasilje i osveta, ugroza života drugoga. Želimo i molimo da naš hrvatski narod,

poput Ivana Pavla II., visoko drži križ kao našu nadu, naš stijeg i našu snagu. To neka bude trajna poruka ove bijele golubice na udbinskom brdu«, zaključio je propovijed biskup Bogović.

Sv. misno slavlje pjevanjem su animirali združeni zborovi Gospićko-senjske biskupije pod ravna-

njem Ivana Prpića Špike, uz orguljsku pratnju vlč. Josipa Šimatovića. Na sv. misu su spomen-kamene ploče s mjesta stratišta diljem Hrvatske i BiH donijeli motoristi. Isto tako doneseno je i dvadesetak knjiga koje su posljednjih godinu dana objavljene o stradanju hrvatskoga naroda.

Proslava Dana hrvatskih mu-

čenika počela je u jutarnjim satima križnim putem što ga je od crkve sv. Marka Groba predvodio fra Miljenko Stojić, član Hercegovačke franjevačke provincije te vicepostulator postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrača«. On je predvodio i trodnevnu duhovnu pripravu uoči slavlja. ✍

ODRŽAN VII. SIMPOZIJ STOPAMA POBIJENIH

Široki Brijeg, 21. rujna 2015. (Ivana Karačić / Vicepostulatura) – U nedjelju 20. rujna na Širokom je Brijegu održan VII. simpozij Stopama pobijenih. Organizira ga Vicepostulatura postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrača«, na čelu s fra Miljenkom Stojićem. Simpozijom se pokušava osvijetliti istina o ubojstvu 66 hercegovačkih franjevaca i mnoštva puka Božjeg u Drugom svjetskom ratu i poraću te povijesne okolnosti u kojima se to dogodilo.

Sve je započelo sv. misom u samostanskoj crkvi u 11.00 sati koju je predvodio fra Ivan Landeka, župni vikar u Međugorju, uz sumisništvo fra Miljenka Stojića, vicepostulatora, i fra Andrije Nikića, povjesničara. Fra Ivan je u propovijedi istaknuo kako u čitanjima i evanđelju ove nedjelje možemo pronaći odgovor što

se dogodilo na Širokom Brijegu. U Pravedniku, kojega su bezbožnici osudili i postavili mu zasjedu, o kojemu se čitalo u Knjizi Mudrosti, prepoznajemo ubijene fratre i sve druge. »Kao što je Isus ubijen jer je smetao, tako su i naše fratre pogubili jer su im smetali. Zašto su im smetali? Bezbožniku smeta sve što je Božje, pravedno. Smetalo im je jer su bili fratri, smetalo im je što su bili Božji ljudi«, rekao je fra Ivan. Navodeći primjer fra Marka Barbarića, najstarijeg od ubijenih fratara, rekao je: »Dok se pitamo kako ljudska okrutnost može biti tako velika da uzmu starca s postelje, da ga ubiju i zapale, sjetimo se Isusovih riječi kada kaže ne bojte se onih koji ubijaju tijelo ali duše ne mogu ubiti. Tako je predvidio kako će ovozemaljski život završiti mnogi njegovi sljedbenici.«

Drugi dio simpozija održao se u samostanskoj dvorani. Slijedila su tri zanimljiva predavanja.

Prvo predavanje, na temu »Zamjena uloga: Kako su u poslijeratnoj propagandi ubojice lagali o žrtvama«, održao je mladi povjesničar Vladimir Šumanović. Na samu početak istaknuo je: »Likvidacija širokobrijeških franjevaca predstavljala je veliki duhovni, čudoredni i ljudski gubitak ne samo za Crkvu u Hrvata, nego i za čitav hrvatski narod hercegovačkog područja.« Zatim je nadodao: »U sklopu Mostarske operacije izvedene u veljači 1945. postrojbe Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije (NOVJ) zauzele su Široki Brijeg. Za vrijeme i nakon zauzimanja samog mjesta postrojbe NOVJ-a napravile su čitav niz teških ratnih zločina u kojima je stradalo lokalno civilno pučanstvo te zarobljeni pripadnici hrvatske i njemačke vojske. Međutim, najpoznatiji ratni zločin NOVJ-a na tom području bila je likvidacija dvanaestorice širokobrijeških franjevaca uhićenih u prostorijama samostana. Navedeni ratni zločin propaganda NOVJ-a pokušala je opravdati lažnom tvrdnjom prema kojoj franjevci nisu likvidirani, nego su poginuli u borbama s postrojbama NOVJ-a. Nakon rata ta je propaganda postala službenom istinom te su je kao neupitnu ponavljali vodeće ličnosti nove vlasti na čelu s Josipom Brozom Titom. U kreiranju lažne slike o širokobriješkim franjevcima

vodeću ulogu imali su dvojica visokopozicioniranih pripadnika NOVJ-a, Fabijan Trgo i Nikola Anić, koji su tijekom zauzimanja Širokog Brijega djelatno sudjelovali u borbama. Suprotno spomenutoj propagandi, onodobni izvori ukazuju na to da je zapovjedništvo NOVJ-a, na čelu s Titom, još prije zauzimanja Širokoga Brijega donijelo odluku o likvidaciji tamošnjih franjevaca. Vijest o tome britanskom ministarstvu vanjskih poslova (Foreign Officeu) prenio je zapovjednik britanske vojne misije kod Vrhovnog štaba NOVJ-a Fitzroy Maclean.«

Drugo predavanje održao je književnik Andrija Vučemil, uznik na Golom otoku. Kroz izlaganje »Jugokomunistički zločini i ja« Vučemil je govorio o svom iskustvu s jugokomunistima i boravku na Golom otoku. Predavanje je započeo riječima: »Osobno se ne smatram sposobnim pisati o zločinima jugokomunista i njihovu ustroju. To bih prepustio sposobnijima od mene – povjesničarima, sociolozima, političkim znalcima. Ja mogu pisati i govoriti o zlu što sam ga osobno doživio i bio

svjedokom nekih zločina. Prvi zločin koji sam zapamtio kao četverogodišnji dječak bilo je miniranje »Rimske ćuprije« (tako su ga Duvnjaci zvali), mosta na Šujici. Te noći bijah kod bake Janje, mamine mame, čija je kuća blizu mosta svega stotinjak metara. Strahovit potres izbacio nas je iz postelje. Jugokomunisti su upali u kuću i rekli baki Janji da se ne brine, da nije potres, nego su oni srušili ćupriju da ne mogu Švabe doći u gornja sela. Rušenje mosta bio je pravi zločin jer je most iz rimskih vremena, a tenkovima Šujica nije bila nikakva prepreka jer se preko nje moglo pješice prijeći u to vrijeme. Drugi zločin doživio sam krajem 1944. kada su jugokomunisti noću upali u našu kuću u Oplećanima i uz strahovite psovke i galamu došli uhititi sve muške članove. Pošlo im je za rukom uhititi djeda Stojana i strica Ivana, a ostali muški članovi uspjeli su pobjeći. Djeda i strica odveli su u Vran planinu i tamo ih zaklali i masakrirali. Stanovnici sela Trebiševa našli su ih iskasapljene i pokopali ih u šumi. Njihov grob poslije su posjećivali mnogi Ramci i Duvnjaci kao

sveta mjesta i tu se molili. Moja uža i šira obitelj izgubila je sedam muških članova koje su ubili jugokomunisti.« Nakon toga govorio je o svome iskustvu Gologa otoka, poglavito kroz svoj pjesnički rad.

Velimir Mabić, član Odjela HNS-a za Drugi svjetski i Domovinski rat, predstavio je rad Odjela i rad povjerenstava po općinama koje Odjel koordinira. Svoje izlaganje zaključio je riječima: »U Herceg-Bosni imamo svoj Odjel za Drugi svjetski i Domovinski rat koji će ustrajati na istraživanju svih jugokomunističkih zločina. I ne samo to, nego ćemo svakoj žrtvi osigurati i posljednje počivalište, baš onako kako Bog "zapovida". A to će potrajati onoliko koliko svi zajedno budemo htjeli i dopustili!«

Na kraju simpozija voditeljica Ana-Marija Prskalo podsjetila je nazočne kako radove sa simpozija mogu pronaći na stranici *pobijeni.info*. Ujedno je sve pozvala da se svojim uradcima prijave i na nagradni natječaj na temu o pobijenim hercegovačkim franjevcima koji je otvoren do 15. siječnja 2016. ✍

ŠIROKI BRIJEG DOBIO ULICU POBIJENIH FRANJEVACA

Široki Brijeg, 1. listopada 2015. (Vicepostulatura) – Kako izvješćuje službeni portal grada Širokog Brijega *sirokibrijeg.ba*, 30. rujna na 31. sjednici Gradskog vijeća Široki Brijeg jednoglasno je usvojena odluka o obilježavanju ulica i trgova imenima i zgrada brojevima na području grada Širokoga Brijega. Prema toj odluci dosadašnji nazivi ulica Zaobilaznica i Obilazna cesta zamjenjuju se nazivom Ulica pobijenih franjevaca. Ona se odvaja od Trga sv. Ante preko mosta na rijeci Ugrovači, zatim preko mosta na rijeci Lištici do spoja s Ulicom fra Didaka Buntića na kraju urbanog područja.

Tako je Široki Brijeg, komu su fratri bili začetnici i predvoditelji

njegova razvoja, još jednom odao dostojnu počast fratrima pobijenima za vrijeme i nakon Drugoga svjetskog rata. Time je ujedno pridonio obi-

lježavanju 70. obljetnice toga strašnog događaja i ubojstva mnoštva puka Božjega po križnim putevima i raznim jamama. ✍

FRANJEVAČKO RATNO SKLONIŠTE NA ŠIROKOM BRIJEGU I NJEGOVA ZAŠTITA

Široki Brijeg, 7. prosinca 2015. (Vicepostulatura) – Ratno sklonište u vrtu franjevačkog samostana na Širokom Brijegu počelo se graditi na brzini u srpnju 1944. Budući da je Hercegovačka franjevačka provincija vodila glasovitu Franjevačku klasičnu gimnaziju, državni su ih zakoni prisilili da to naprave. No, samo nekoliko mjeseci poslije, tu je ubijeno i zapaljeno 12 fratara iz samostana. K tomu, jugokomunistička vlast zatrpala je oba ulaza da se zločin skrrije od javnosti. I tako je ostalo do 1971. kada su izvađeni posmrtni ostatci pobijenih te pokopani u samostanskoj crkvi. Ubrzo je opet pao jugokomunistički mrak koji je trajao do 90-ih godina prošloga stoljeća. Nakon njega mislilo se, pokušalo, obnoviti ratno sklonište, ali sve je ostalo na tome.

U međuvremenu, 2007., pokretanjem Vicepostulature postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrača«, hercegovački su franjevci naumili dokazati pred licem Crkve da ovi pobijeni s pravom mogu biti ubrojani među kršćanske mučenike. Međutim, dok se to ne dogodi, na

nama je ne samo skupljati dokumentaciju i svjedočenje o svemu tome nego i čuvati žrtvoslovna mjesta i sve

Sjeverni ulaz

drugo glede pobijenih.

Imajući to na umu, 18. svibnja 2015. započeli smo radove na zaštiti ratnoga skloništa. Prva nam je briga bila očistiti od smeća i mulja ulaze i njegovu unutrašnjost. Nakon toga pristupili smo zaštiti ulaza gradeći

prikladna kamena stubišta i zaustavljajući u unutrašnjosti najkritičnija odronjavanja kamenja. Trenutno

gradimo dvije kamene staze koje će služiti ne samo za neometano kretanje po ovom žrtvoslovnom mjestu već i kao zaštita za samo ratno sklonište. Učvrstit će njegov svod i odbiti vodu koja je kapala u unutrašnjost i urušavala joj statiku. Istodobno crtamo i smišljamo vrata na oba ulaza kao zaštitu od životinja i aljkavih ljudi. Kada to napravimo, pristupit ćemo zahvatima zaštite u samoj unutrašnjosti ratnoga skloništa i uvođenju prikladne rasvjete. Vani će nakon svega još trebati nanijeti zemlju koju je voda odnijela, zasaditi travu, popraviti podzide, podići zaštitu od okolnih voda, urediti rasvjetu... Uglavnom, treba još napraviti mnoštvo onih naizgled malih stvari.

Zahvaljujemo svima koji su nam do sada pomogli u ovom pothvatu. Poglavitito bismo istaknuli one koji su za određene radove s ponosom darovali kamen od svojih starih kuća kad su čuli čemu će služiti. ✍

Rad na stazi prema južnom ulazu

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudesa« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva
»fra Leo Petrović i 65 subračea«, IX., 1 (16),
Široki Brijeg, 2016., siječanj – lipanj, 2016.

Glavni i odgovorni urednik:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

Lektura i korektura:
Zdenka Leženić

Adresa:
BiH: Kard. Stepinca 14,
88220 Široki Brijeg
HR: Humac 1, p. p. 1, 20352 Vid

Veza:
tel.: (039) 700-325
faks: (039) 700-326
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:
FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilo izlazi polugodišnje:
siječanj i srpanj

Stare brojeve, osim ovoga posljednjeg, možete u pdf obliku preuzeti sa stranica portala pobijeni.info u poglavlju Izdavaštvo.

Cijena pojedinog primjerka:
3 KM; 12 KN; 3,75 EUR; 4,25 CHF;
6,50 USD; 6,50 CAD

Godišnja pretplata (s poštarinom):
BiH 7,5 KM; RH 33 KN; EU 7,5 EUR;
CH 8,50 CHF; SAD 13 USD; Canada
13 CAD

Slanje pretplate, dobrovoljnih priloga... (s naznakom za Vicepostulaturu i nakanu):

- a) poštanskom uputnicom
- b) UniCredit Bank d.d. Mostar, poslovna Ljubuški:

žiro-račun (BiH): 3381602276649744
devizni račun (inozemstvo):
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

ISSN: 1840-3808

RIJEČ UREDNIKA

fra Miljenko Stojić

Dragi čitatelji!

Polako se približava još jedna obljetnica, 71., jugokomunističkoga ubojstva 66 hercegovačkih franjevaca i mnoštva puka Božjega, a progoni i tamnice dovikli su se sve do Domovinskoga rata ili pada jugokomunizma. No, u našem društvu, s obiju strana granice, kao da vrijeme klizi unatrag. Bili smo pošli pa stali i sada ponovno plovimo jugokomunističkim vodama uz svesrdnu pomoć skrivenih i neskrivenih središta moći. Ali ne damo se mi, bilo je i težih vremena.

Danas se zaista vidi tko je za demokraciju, a tko za totalitarizam. Teška vremena čiste nas od naslaga i pokazuju onakvima kakvi u svojoj nutrini jesmo. Hvala Bogu, Crkva u Hrvata nije podlegla sirenskim pozivima i napadajima. Reka bih da je još čvršća nego što je bila. Shvaća da je Stepinčev put onaj jedini put koji nas ne će odvesti od nas samih jer je duboko ukorijenjen u put Isusov. Mučeništvo se pokazuje ne kao poraz, nego kao zvijezda vodilja. Ona druga zvijezda, što su nam je veličali dugih desetljeća, propast je i hrvatskom će narodu krenuti nabolje čim je se otrese, zajedno sa svim pripadajućim sličnim namislama.

U ovom broju donosimo dokaz tko je zapravo kriv za ubojstvo naših članova te drugih svećenika diljem naše domovine. Mlad i darovit povjesničar Vladimir Šumanović imao je otvorene oči kada je u jugokomunističkoj literaturi tražio skrivene odgovore na ono što nam se dogodilo. Mnogi su to čitali, ali nisu vidjeli. On

jest i stoga je, zajedno s drugima njemu sličnima, nada za našu bolju budućnost. Ona se, naime, gradi na istini, a ne na zabludama iz prošlosti.

Dijelovi naše društvene zajednice i dalje su svjesni svoga poslanja. Grad Široki Brijeg, čiji su korijeni u dolasku hercegovačkih franjevaca u taj kraj, odužio se njihovim pobijenim članovima i čita-vom jednom ulicom. Naziv joj je Ulica pobijenih franjevaca. S pravom. Prolazi preko jednog franjevačkog žrtvoslovnog mjesta, mlinice i hidrocentrale te joj je to najprimjereniji naziv. Jugokomunizam je, prije nego što je pao, mislio da će pravljenjem ceste (a lagano je mogla proći samo s druge strane rijeke) zatrti to mjesto. Ali time ga je očito samo još više naglasio.

Želeći sačuvati uspomenu na pobijene franjevce, već smo u prošlom broju najavili da smo prišli zaštititi ratnog skloništa koje je postalo simbol jugokomunističkog ubojstva hercegovačkih franjevaca. Sada su se radovi razbuktali i ujedinili ponovo franjevce i puk na istome zadatku. Istaknimo da je taj puk darivao kamen od svojih starih kuća za potrebe zaštite umjesto da je nešto na njemu zaradio prodajom tako dobrodošlom u ova krizna vremena.

Pobjeda nije u njihovim, nego u našim rukama. Povjerujmo joj istini te neka nam je svima

mir i dobro!

IZ SADRŽAJA

Iz ljetopisa	4	Nagradni natječaj	39
Istraživanja	15	Utamničeni	41
Stratišta	26	Podsjetnik	45
Pobijeni	30	Povijesne okolnosti	52
Glas o znakovima	35	Povjerenstva	54
Djela pobijenih	36	Razgovor	56
Odjek u umjetnosti	38	Iz Vicepostulature	59